

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Sisäministeriö

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=e1c25b4c-27ac-49f0-97b7-8d61b46e2fe5>

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen lausunto luonnoksista paloturvallisuuslaitteita koskeviksi sisäministeriön asetuksiksi

Lausuntopyyntö koskee luonnoksia sisäministeriön asetuksiksi

- paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista
- käsisammuttimista
- rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta
- palovaroittimista.

Uusi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista (191/2024, paloturvallisuuslaitelaki) tulee voimaan 1.1.2025 ja samalla kumoutuvat sisäasiainministeriön asetus automaattisista sammutuslaitteistoista (744/2000), sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimista (790/2001) ja sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005). Nyt lausuntopyynnön kohteena olevien asetusten on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan paloturvallisuuslaitelain kanssa eli 1.1.2025.

Lausuntopyyntö on julkaistu ja lausunnot asetusluonnoksiin on pyydetty antamaan lausuntopalvelu.fi -verkkopalvelun kautta. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston yhteinen lausuntopohja on otsikoitu verkkopalvelun lausuntopohjan mukaisesti.

Yleiset huomiot

Pelastuslaitos arvioi olevan tarpeellista ja turvallisuutta edistävää, että laki eräistä paloturvallisuuslaitteista (191/2024) on säädetty. Lakia on tarpeellista täsmentää lausunnon kohteena olevin asetuksin, joista pelastuslaitos esittää seuraavia huomioita.

Asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

2 § esitetään tehtäväksi seuraavat muutokset ja lisäykset:

- 4) laitteisto antaa tarvittavat ilmoitukset ja hälytykset nopeasti
- 9) laitteiston suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan tarve käynnistää kohteen omatoiminen varautuminen
- 10) laitteiston suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan tehokkaan ja viivytyksettömän pelastustoiminnan käynnistäminen

3 § esitetään lisättäväksi:

- Ohjaustoimintojen ylläpito ja valvonta tulee kuvata huolto- ja kunnossapito-ohjelmassa

4 § esitetään lisättäväksi:

- 9) laitteiston käyttöön liittyvät olennaiset osat (esimerkiksi sprinklerikeskus ja lisäveden syöttöyhteet) ovat saavutettavissa helposti. Sijoittamista vaikeasti saavutettavaan paikkaan tulee välttää (esimerkiksi huomattavan suuret rakennukset ja sijainti rakennuksen keskellä).

9 §:

Laki eräistä paloturvallisuuslaitteista 6 § käsittelee laitteiston perusmäärittelyjä. Perusmäärittelyt tulee sisältää muun muassa paloilmoitinjärjestelmään liittyvät ohjaustoiminnot. Ohjaustoimintoja voidaan hyödyntää rakennuksen turvallisuuteen liittyvien toimintojen aktivoimiseen. Näitä ovat esimerkiksi turvakuulutusjärjestelmät, sammutusjärjestelmät, savunpoistojärjestelmät ja automaattisesti sulkeutuvat palo-ovet. Asetuksen 9 §:ää tulee täsmentää

kunnossapidon sisältövelvoitteen osalta, että edellä kuvatut ohjaustoiminnot kuuluvat kunnossapidon piiriin.

Esitetään täsmennettäväksi, voiko hätäkeskuksen valvontaan kytketyn paloilmoittimen laitevikavalvonnan toteuttaa esimerkiksi jatkuvasti valvotussa muussa paikassa ja miten valvonta tulee tällöin toteuttaa? Laitevikavalvontaa on tarkoituksenmukaista toteuttaa omatoimisesti esimerkiksi suurteollisuudessa heidän omassa valvomossaan, joka saa tiedon vikatilanteesta suoraan ilmoitinlaitteelta jo ennen hätäkeskuksen tekemää soittoa. Omatoiminen laitevikavalvonta vähentäisi tarpeetonta työtä Hätäkeskuslaitokselta. Mikäli omatoimista valvontaa suoritetaan, on se otettava huomioon laitteen perusmäärittelyissä.

Asetus käsisammuttimista

3 §:

Asetus sallisi kotitalouksiin muun väriset sammuttimet. Tämä on hyvä, koska erilaisten design-sammuttimien salliminen saattaa kannustaa kotitalouksia hankkimaan sammuttimia.

Asetus poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta

6 §:

Arvioidaan olevan hyvä, että jälkivalaisevien poistumisopasteiden käyttö on selkeytetty ja rajoitettu. Säädös helpottaa pelastusviranomaisen tulkintaa ohjauksessa ja neuvonnassa.

Varateiden merkitsemisestä ei säädetä tällä hetkellä lainsäädännössä. Esitetään Asetuksen 6 § lisättäväksi: "Jälkivalaisevia poistumisopasteita voidaan käyttää täydentävinä opasteina ja merkitsemään varatietä."

7 §:

Esitämme täsmentämään, mikä on riittävä kunnossapito pelastuslain 12 § perusteella? Viitataanko valmistajan ohjeisiin tai onko muita tapoja? Tähän esitetään lisättävän opastavaa tekstiä sekä viranomaisen että laitteen haltijan näkökulmasta.

Asetus palovaroittimista

Säädöskokonaisuus vaikuttaisi jäävän puutteelliseksi palovaroittimien osalta. Säädöksistä tulisi saada vastaavan tasoinen ohjaus myös päiväkotien ja varhaiskasvatuksen tilojen, päivähoitolaitosten sekä koulujen palovaroittimien määrästä ja sijoittamisesta. Muutos voi edellyttää pelastuslain muuttamista tai esimerkiksi Ympäristöministeriön asetuksen 848/2017 täydentämistä? Selkeintä olisi, että palovaroittimiin liittyvät asiat ohjattaisiin saman lain ja asetuksen kautta.

Esitetään, että perustelumuihiosta poistetaan yksi kappale tai sen sisältöä täsmennetään. Kappaleen sisältö on epäselvästi ilmaistu. Tällä viitataan kohtaan: *"Palovaroittimien vähimmäismäärän osalta asunnon kerroksiin laskettaisiin myös avoyhteydellä olevat kellarikerrokset ja ullakot, koska kyse on yhdestä ja samasta palo-osastosta. Kerroksien lisäksi palovaroittimien lukumäärään vaikuttavia tasoja olisivat esimerkiksi erilaiset parvet ja alaslaskettujen kattojen muodostamat alueet, joissa huonekorkeus tai sen muutos vaikuttaa savun leviämiseen."* (Muistioloannon palovaroittimista, 6 säännöskohtaiset perustelut, 1 § 3. kappale).

3 §:

Esitetään, että asetukseen sisällytettäisiin vaatimus voimassa olevasta asetuksesta (239/2009): *"Palovaroitin on asennettava siten, että se reagoi tulipalosta aiheutuneeseen savuun mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Huoneistoalan lisäksi palovaroittimien määrässä ja sijoittamisessa tulee ottaa huomioon suojattavan tilan muoto ja erityistä syttymisvaaraa aiheuttavat toiminnot."* Perusteena esitykseen on,

että huonetilassa voi olla huomattavan eri korkeudella olevia katon osia. Yleensä palovaroitin tulisi asentaa katon korkeimpaan osaan. Asennusteknisesti asentaminen on usein kuitenkin helpointa tehdä matalaan osaan, joka voi ohjata sijoittamaan palovaroittimen epätarkoituksenmukaisesti.

Esitetään lisättäväksi: Asetukseen sisällytettäisiin vaatimus voimassa olevasta asetuksesta (239/2009): *"Hälytysäänen kuuluvuus: Palovaroittimen ja muun palonilmaisulaitteen hälytysäänen tulee kuulua asunnon kaikkiin osiin, joissa normaalisti oleskellaan."*

Lisäksi asetukseen sisällytettäisiin edellä kuvattu hälytysäänen kuuluvuusvaatimus myös majoitustilojen ja hoitolaitostilojen osalta siinä laajuudessa, kuin palovaroittimen asennusvelvoitteesta säädetään. Lisäyksellä parannettaisiin mahdollisuutta reagoida riittävän aikaisessa vaiheessa tulipaloon rakennuksissa, joissa savun ja palon äkillinen leviäminen voi aiheuttaa nopeasti vaaraa suurelle henkilömäärälle samanaikaisesti. Henkilöiden toimintakunto kyseisissä tiloissa on mahdollisesti lisäksi alentunut, joka korostaa tarvetta reagoida vaaraan nopeasti.

Esitetään yhtä perustelumuition kappaletta muotoiltavaksi uudestaan (Muistioloannos palovaroittimista, 6 säännöskohtaiset perustelut, 3 § 4. kappale). Palovaroittimen asentaminen seinään tai palkkiin ei yleensä ole tarkoituksenmukaista ja ei välttämättä mahdollista palovaroittimen tehokasta toimintaa, eikä näin tulisi ohjeistaa tekemään.

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Seinäjoella 11.10.2024

Lausuntovalmistelu:

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto Matti Hietalahti ja Ari Holopainen

Hyväksyntä:

Harri Setälä

Pelastusjohtaja

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue